

ART i SPORT

Any I. — Girona 11 Juliol 1915. — Núm. 14

Preu de cada exemplar: 10 cèntims

“ART i SPORT” Revista quinzenal
Direcció i Administració: CALDERERS, 21, p.—S’admet col·laboració. No s’
tornen els originals. Dels treballs que se’ns remeti, en son responsables
llurs autors.

Literatura

DEL MÈU PASSAT

JOSETTE

I

Lo que vaig a narrar, no és pas un conte bellament inspirat, ni una història extraordinària, filla de la meua fantasia. És un fet verídic, que me va passar en el temps de la meua joventut. Així és, que concretant-me en el fet, tant sols feré la narració escueta i prescindint de tota paraula, més o menys bella.

Els quefers comercials porten, avoltes, imperioses exigències i prematures necessitats, que fan transvalsar la vida del home. Així me va passar a mí, que les exigències comercials me feren transvalsar la meua, tinguent qu’abandonar, per uns quans anys, la família i la patria i traslladar-me a París, fixant la meua residència.

Feia prop de dos anys que hi residia, entregat, de dies, completament en els quefers comercials, portant una vida agitada, degut al molt treball, però en les hores vagues de descans, i principalment a la nit, ja era un altre home, ja no era l’home comercial ni reflexiu, que així m’anomenava el meu principal, quan feia l’elogi de la

meua persona, era l’home crapuós, un dels tants noctàmbuls que deambulaven pels barris Montmartre. Res, que arribant a la nit, m’entregava a la vida llisenciosa.

No és pas estrany, que jó, home refractari a tota cosa liviana, com allavors era, m’hagués entregat completament a la llisenciositat, al platgeri, car en el estat en que

me trobava, sol, faltat del dolç encís de la família i rodejat d’un ambient llisenciós, sense cap mena de treball, me vareig trobar envoltat, i fins extasiat per un nou encís que aquella vida me portava, que fins vaig a dir, qu’havia arribat a l’extrem de ésser-me del tot necessari; m’hi trobava bé. Prou sentia que la meua naturalesa se acipava, que poc a poc, anava perdent les forces i apoderant-se de mí una nostalgia que ’m feia restar abatut, però, no hi podia fer mes, era una terrible passió que me dominava. Prou me veien, la gent coneguda, que anava rodolant molt depresa per la pedent del precipici, i principalment el meu principal, home de món, fet a tota cosa i bondadós per excel·lència, que ’m parlava carinyosa me deia lo que me podia resultar, i do-

En M. Planas Marull

nant-me bons consells, i com si tant fos el meu pare, me rebtava, més jo me’n estava ben atent, sense contestar, perquè conpari que tenia raó, però la passió meua era tan gran que me domi-

nava i no feia cas de les seves paraules. Recordo, que un dia, ell me va cridar al seu despatx i me va fer un sermó, com els que sempre me solia fer, i en un esclat de fermesa, però això si amb bondat, me va dir.

(Seguirá)

Les "Passions Troncades" i la premsa local

El dia 25 del prop passat mes s' estrená amb general aplauso en el Teatre Principal, l' obra del jove autor En M. Planas Marull «Passions Troncades».

Ens abstenim de comentar l' obra per quan son autor és un company de redacció i per altra part que 'ls confreres de la localitat ja 's cuidaren de tributar en dit drama els elogis que cregueren justus. Veigis:

Del *Diario de Gerona*:

«Anteayer fué estrenado el drama en tres actos original del joven autor y particular amigo nuestro Don Miguel Planas Marull que lleva por título «Passions troncades». La obra que está escrita en un estilo correctísimo, contiene verdaderas bellezas literarias y demuestra en el joven escritor las buenas cualidades de que está poseído para el cultivo de la dramática catalana.

El éxito fué completo para el Sr. Planas, y para los intérpretes que con su labor dieron gran realce al drama; siendo todos ellos aplaudidísimos y llamado el autor a escena al final de todos los actos.»

De *El Norte*:

«Con brillante resultado estrenóse anteanoche el sentimental drama «Passions troncades» del novel autor M. Planas Marull.

La obra del señor Planas, muy bien podría calificarse de educativa por los ejemplos, realidades y consecuencias que magistralmente nos presenta; obra de las que sólo tendría que saborear el público.

Entendiéndolo así el auditorio, aplaudió frené-

ticamente obligando a salir en escena al joven autor a cada final de acto.»

De *El Reformista*:

«El viernes 25 de Junio, tuvo lugar en el Teatro Municipal de esta ciudad, el estreno del drama en tres actos «Passions troncades», original del joven escritor don Miguel Planas y Marull, hijo de nuestro querido amigo el ex teniente alcalde don Miguel Planas y Rivas, puesto en escena por la Agrupación Artística «Tallaví» de la que forman parte conocidos aficionados de esta capital. Cuanto dijéramos en alabanza de este debuto literario parecería dictado por la amistad; sin embar-

go, a fuer de imparciales hemos de decir que el drama, escrito en correcta prosa catalana, encierra bellezas de dicción y pensamiento, sin negar que no esté completamente purgado de defectos que acusan la falta de práctica del debutante, en la literatura escénica.

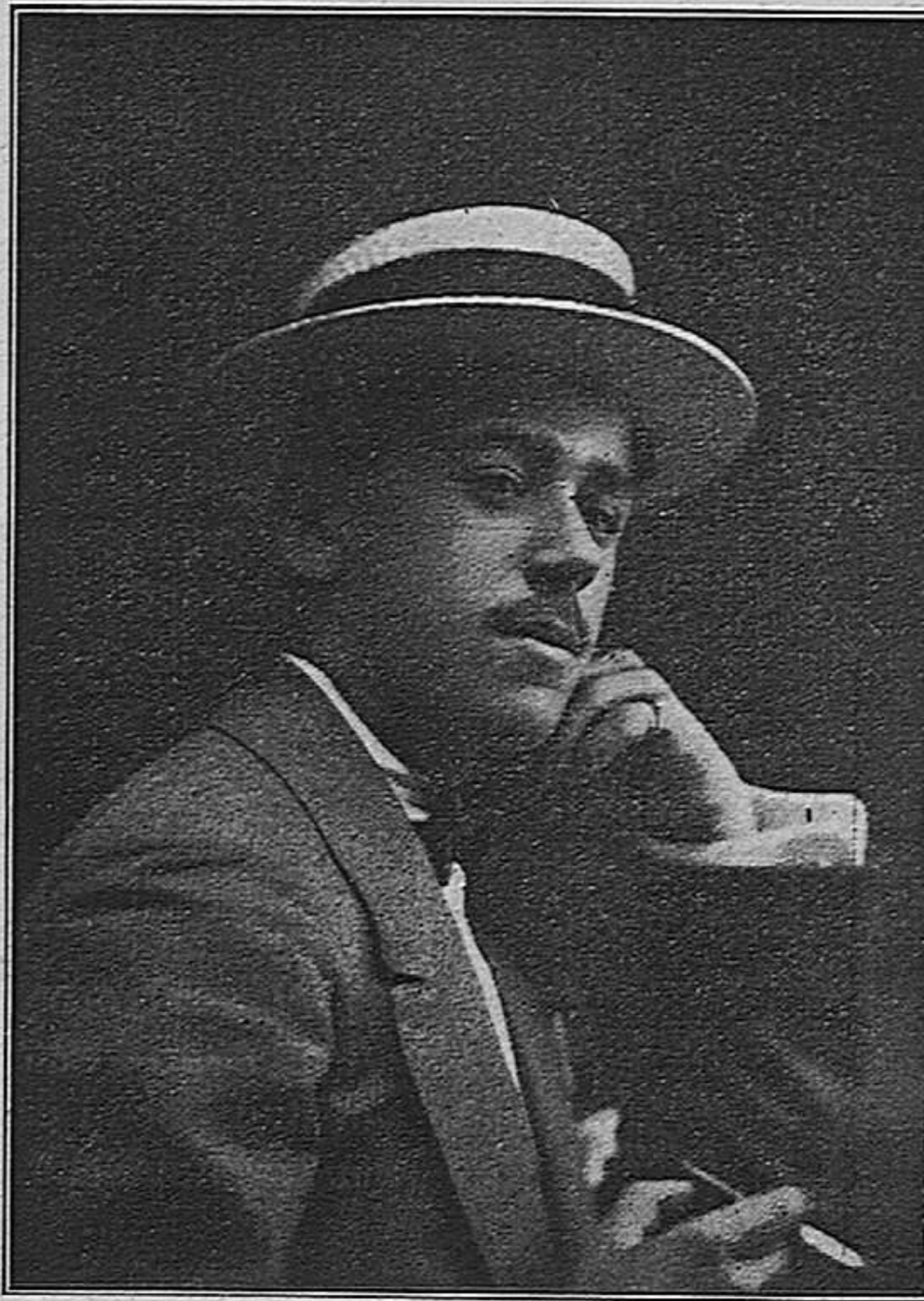
En general el primero y segundo acto, superan a cuanto podía esperarse de un escritor de 20 años, que revela poseer condiciones que hacen presagiar que el señor Planas alcanzará, en el teatro, grandes y merecidos éxitos.

El argumento de la obra tiende a demostrar las fatales consecuencias que suelen tener para la juventud la vida crapulosa y disipada, a la vez que lo veleidoso del amor cortesano y la inconstancia de la amistad, cuando, amor y amistad, no están cimentados sobre los más puros afectos del alma.

La representación de toda la obra fué seguida y escuchada con religiosa atención por el público bastante numeroso que ocupaba el teatro, aplaudiéndola calurosamente al final de cada acto hasta conseguir que su joven autor, apareciera en el palco escénico a recoger los merecidos aplausos que se le tributaron sincera y espontáneamente.»

L' intel·ligent escriptor Josep A. Poggio, ha demanat autorització al Sr. Planas per a traduir les «Passions» al castellà. Augurem nous triomfs per ambdós autors.

AUTORS NOVELLS

El celebrat escriptor granadí En Josep A. Poggio, a qui ultimament hem tingut ocasió d' aplaudir amb l' estrene del xistós monólec «¡¡Lo que es la vocación!!» que avui començem a publicar.

PASSIONS TRONCADES

Drama en 3 actes de M. Planas Marull!

FRAGMENT DEL ACTE SEGON

AVELÍ I NEUS

AVELÍ

(Agrait) Oh! Gràcies, dona bona i santa! Quin cor més gran el teu! No 't voldria mai lluny de ma vora. Tú en portes encies de viure amb tes gràcies i ingenuïtats, en canvi, a l' instant l' imatge d' una altra dona m' aclapara! Viure per morir! Què n' he sigut de dissortat en aquest món! (Segueix tussint).

NEUS

No hi pensis ara amb aquella barjaula! Pensa no mes que tens l' ànima novella i que has de viure força, força, per a correspondre l' amor de la teva mare, que molt t' estima... i potser el d' algú mes que podria fer-te feliç...

AVELÍ

Ja ha desaparegut per a mi tota felicitat. Dificilment ho lograria una altra dona reportar-mela. He estimat follament, i quan el desengany ens sobte, mort l' esperança!

NEUS

I aixó que hi fa? Jo també he estimat com tú, amb deliri, amb tota l' ànima, però amb silenci; tant he estimat que sols una paraula del ser aimat, tota em consolava; una mirada d' ell, tota em satisfia. Mes no havia d' ésser per a mi i el vaig perdre, millor dit me 'l prengueren, i lo que 's pitjor és que mai vaig ésser per ell compresa. I malgrat aixó, no he desmaiat ni un sol moment, i tinc esperança, mol' a esperança!

AVELÍ

Què dius, Neus? Tú també has estimat? Impossible sembla que tant bona no fossis corresposta.

NEUS

Com menida també semb'a que tant bó fossis despreciat!

AVELÍ

Som dos ànimes orfes, que ras'teres, ferides de mort, plorem uns amors impossibles! I per aixó viure? Més val morir!

(Petita pausa. Después d' aquesta, Neus s' atança a Avelí, preguntant-li amb interès),

NEUS

Tant l' estimes an aquella dona?

AVELÍ

Què si l' estimo dius? Mira si l' estimo que si 'm digués roba, robaria; si 'm digués mata, mataria, i si 'm digués que son desig seria que abandonés a la que 'm va donar vida, fins aquesta abandonaria! L' estimo tant que tot em donc a ella.

NEUS

I si existís una altra dona que aimante més que ella t' oferís e's seus purs a nos, arribaries a estimar-la?

AVELÍ

Impossible! Podria sentir per ella cert afecte, simpatia, una passió ordenada si fins vols, però no seria verdader amor. Aquest pot renaixer més d' una vegada, ho crec, més el meu cor ja mai podra aimar a una altra dona amb tant fons cariny com a la primera.

NEUS

(Apart i amb condol).—Folla de mi! I jo que 'm pensava podia encara esperar-me! Tinc que estimar sempre 'n secret, callant? Oh! no; massa captiveri! (Resolta). Escolta, Avelí: els dos erem petits, molt petits, quan ferem coneixent-se. Tú eres allavors vivaraix, complacent, alegre; jo molt temerosa, encongida, melancólica. Orfa, no havia mai tingut la dita de gaudir de la dolçesa del bes d' una mare, i si sols els mals tractes que 'm donava sens motiu aque'la dona que 'm feia de mare i que més tard vaig sapiguer m' havia recollit per caritat en el rierol en una nit tempestuosa. Per aixó no és d' extranyar que 'n unió teva alegrói i carinyós, mi sentís bé i esperimentés per tu inicianta inclinació i interès que augmentava cada dia amb més força!

AVELÍ

A qué ve aixó, Neus?

NEUS

Et prego que m' escoltis: amb tes converses tendrívoles, atraïentes i afalagacions de noi, em feres obrir els ulls en un món per mi desconegut, aont hi ovirava un horitzó que allavors em semblava molt clar i bell i que ara se 'm presenta molt enfosquit i aclaparador. Un dia, tenia ja quinze anys, en que 'l cel era blau, d' una blavor immaculada; en que l' ocellada entonava afanyosa; en que tot, cel, terra, homes semblaven corpresos, extasiats d' una placidés divinal, restavem ambdós en seriós col·loqui sota e's tarongers de l' horta vostra.

AVELÍ

És cert.

NEUS

Allí ben aplagadets, tú mitj esporuguit i amb veu baixa, però plena d' emoció, em digueres: «Semb'la que 'ns estimem molt jo i tú, veritat?» Em feu gracia la teva pregunta i se 'ns donar-me'n compt: 'm vingueren ganas de riure i vaig deixar arar una grossa rial'a que 't degué molestar molt, perquè 't posares tot serio, com mai, esglaiant-me, i tot diguent-me: «No riguis bojota, no riguis... que sino 'ns estimem al menys semblem germans». «Es clar, vaig fer jo, si sempre anem junts». Seguirem parlant, tú amorosament:—ara ho reconec—amb frases que anaven directament al meu tendre cor obert de bat a bat. Més tard, ens he sorprengué la misteriosa nit i en mitj d' un silenci imponent, un fort i llarc petó ressonà per l' estelada; petó que fou dipositat en mon front i fou sentit en la profunditat de l' ànima; petó que no era pas de germà!

AVELÍ

Erem molt criatures allavors... I fou criaturada...

NEUS

Criaturades que no s' han borrar mai de ma memoria. Vingueren a'tres tardes, més col·loquis, altres mil paraules que ja no eren d' infant i que jo esperava anhelosa, però aquell bes que tota em transmudà no 's repetí... I a mida que 'ns feiem grans creixia el meu interès. Passà més temps, i fou quan vaig observar en tú certa indiferència, fredó i menys ardença en tes paraules. Les en revistes se sospengueren i quan ens trobavem de 'ard en tard, ens parlavem com uns estranys. A qué venia aixó? Prest ho vaig saber-ho. Poc feia que havia vingut a fer es a'la en aquest poble una senyoreta que ningú coneixia, però que era considerada i respectada per tot-hom com una adinarada per sos vestits i capells extramats. Era hermosa, i li p'auia conversá amb la fadrinalla, no faltant-li per tal motiu amistats i simpaties. Tú tingueres ocasió de parlar-hi i segons tot-hom en quedares enamorat. Aquesta nova va corra de boca en boca, i sigué quan vaig en'errar-me 'n, sentint din're meu no se qué, com un espasme, i em semblá que 'm prenien quelcom per mi molí preuat!

AVELÍ

Es possible que t'?

NEUS

No havia sapigut fins allavors lo que era o'i, i per la forastera en senti! Instins de fera

s' apoderaven de mí a trobar-la a mon pas. Un dia m' havia format el propòsit de fer-la desapareixer. Sí: quan passés per la cinglera, una empenta i mai més se'n parlaria, mes vaig sapiguer que sols vivies per ella, i per tú no ho vaig fer-ho! Sobretot que no 't perjudiquessis!

AVELÍ

Peró és cert lo que 'm penso de tu, Neus?

NEUS

No ho endevines?

AVELÍ

M' estimaves?

NEUS

Amb tota l' ànima!... Però obsecat seguies estimant an aquella remalaida que sols veia en tú els cabals que 't perteneixien!... Quan et posares malalt vaig sentir una mena de satisfacció interior, una alegria boja, t' ho confesso! Aixis era el medi per a no veure 't amb ella, i tal vegada l' oblidaries. Quánta decepció! Jo prou he vingut sempre a complauret, ofegant els meus amors; però tú sempre pensant amb la causanta de mes desventures i sens tindre esment dels sofriments de la pastoreta, que tant et desitjava i que tú ja havies oblidat per sempre!... (*Plora amb gran sentiment*).

AVELÍ

(*Atansant-si*) Oh! Que n' he sigut de dolent per tú! Perdonem, petita Neus! L' estimava massa a la Trini perquè 'm dongués compte de tos sacrificis! Però per tú també sento cariny, per aixó, com si em fossis germana. Ets tant bella i bona que t' adoro com a una verge!... (*Li besa el front*).

RÀPIDA

Pèr entre les branques
l' ocella hi fa niu
i a sos fillets porta
d' amor dolç caliu.

Bateguen les ales
petits ocellóns
i amorosos piulen
primeres cançons.

i un jorn que la mare
s' els mira i somriu,
aixequen la testa
i fugen del niu.

EMILI GRAELLS CASTELLS

- Teatres -

PRINCIPAL. — El festival a benefici de la premsa que tingué lloc el dia 25 en aquest coliseo, fou un verdader i indiscutible éxit per l' Agrupació artística «Tallaví». Satisfets poden estar els simpàtics aficionats del concurs de famílies, les més distingides, que assistiren a la festa. Per elles és nostre primer aplauso.

La festa que tingué començ amb la representació del drama d' En Planas, «Passions troncades» assolí una execució admirable. Les Srtes. Boix i Bol, foren justament aplaudides; i els Senyors Mariné, Frigola, Zorrilla, Blanch, Briera i Juliá, feren de sos respectius personatges veres creacions, que lograren de l' auditori demostracions d' entusiasme i aprovació.

El primer i segon de dits senyors treballaren esmeradament.

«¡Lo que es la vocación!» és el títol del graciós i jogat monòlec que se representà, després del drama, per la no menys graciosa i joganera Srta. Pilar Bol; assolí afalagador éxit. Aquest estrene valgué molts aplausos a son autor Sr. Poggio.

Per fi de festa la bonica comedia «Los inconvenientes», que fou desempenyat insuperablement per la Srta. Rosita Boix i els senyors Frigola i Mariner.

Autors i actors a cada fi d' acte foren obsequiats, amb llargs i sorollosos aplaudiments.

L' orquestra «Art Gironí» amenitzà la festa amb ben inspirades sardanes, que foren executades amb molta cura.

No posarém punt a aquesta ressenya, sens abans felicitar al Sr. Sobrequés, per els treballs que realitzà perquè 's portés a cap aital festeig, que tant plasqué a la concurrència i aont s' afalagá amb sincers aplausos a artistes de casa.

* * *

UNIÓ REPUBLICANA. — Com a fi de temporada, el dia 27 del passat mes, la secció dramática d' aquest Centre, posá en escena el drama de Josep Cot, «La bogeria», recollint aplausos les aficionades Srtes. Boix i Bol. Compliren amb justesa els Srs. Verdguer, Torres (J.), Ferrerós, Blanch, Vila i Juliá i secundaren amb voluntat i acert els Srs. Junyer, Ventura, Esteve i Pruneda.

Estudiá i fins un altra.

* * *

GRAN-VÍA. — De les atraccions «La Carmela» ha sigut la més celebrada i aplaudida; les pel·lícoles notables i el quintet insuperable.

No's podria demanar més d' aquesta empresa, si 'ls ventiladors no's paralitgesin.

* * *

IMPERIAL. — Ha actuat la companyia de sarçuela que dirigeixen els primers actors Iturmendi i Castillo, de quina formen part les simpàtiques primeres tiples Alsina i Brieba. S' han representat un sens fi de sarçueles, abundant lo pornograf, cosa que deplorem. L' execució de totes elles ha sigut *bona, rebona, colossal!* Veritat senyor Sanchez?

Notes d' Art

La Redacció d' ART I SPORT plau-li fer constar que avui rendeix tribut d' admiració al company M. Planas Marull, autor del drama «Passions troncades», publicant son retrat.

També insertem un fragment de dita obra, que creiem interessará a nostres lectors.

Exposicions a «Athenea». — Nota d' art i simpática és l' exposició d' En Bartomeu Ferrá, tota ella composta d' un seguit de ben combinades coloracions, fetes sens esforç, serenament.

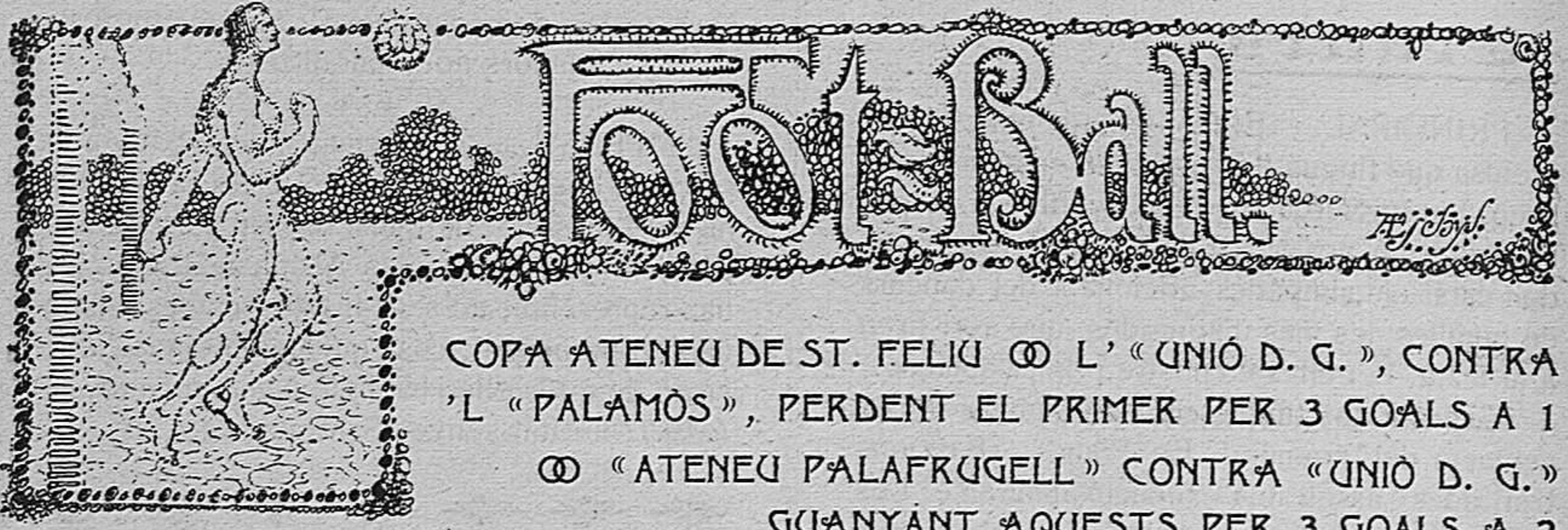
Entre les obres exposades, malgrat ésser totes bones, no n' hi há cap de definitiva, encara que endevinem que, a no tardar, l' autor de les teles, ens he sorprendrá amb quelcom gran que haurá d' ésser la seva consagració davant la crítica.

Les millors obres son «El torrent», «Ciutat de Mallorca», i alguna altra que sentim no recordar.

La gegantina esglesia qui porta el nom de «Sagrada Familia» i que s' está alçant a Barcelona, baix la direcció del Príncep dels arquitectes catalans, el gran Gaudí, ha donat motiu a una trascendental exposició que honra a sos organitzadors, tant per la bella forma amb que está presentada com per el fi altruista a que está destinada. Debem tots contribuï a les obres d' aital temple que ha d' ésser la cristallització del pensament i del art a Catalunya durant les darreríes del passat i principis del present segle.

La «Sagrada Familia» será i és ja una obra genial per tots els amants de l' art, quins deuen descobrir-se davant aquest nou «Parthenon» que neix.

Del partit jogat entre'l «Palamós» i l'«Unió» ens he sobtá son resultat. El «Palamós» va jugar força més bé que l'«Unió», i d' aquí el resultat favorable de tres goals a un. No dirém les causes que varen contribuir a rebaxar tant el joc de l' «Unió», car son moltes, qu' esperém evitarán en lo successiu.

Del «Palamós» jogaren bé en Puntas, Salvadó, Martinech i Canals; l'Arlá va pifiar, cosa que temps passat no feia i els Cemés son gent nova per mí desconeguda que no han heretat l' ánim dels séus avant-passats; de l' «Unió» el millor de tots el keepir; els defenses jogant regular a moments; els mitjos bona voluntat però amb gens d' intent de passar pilotes i els davanters... «ja farém», devíen dir-se entre ells.

Els equips estaven formats de la següent manera:

«P. F. C.» Joan, Arlá, Martinech, García, Puntas, Coma, Canals N., M., Salvadó, Goday, Sánchez.

«U. D. G.» Clará, López, Bellsolá, Domech, Quintilla, Ferrer, Padrola, Oliver, Fontás, Gómez, Coll.

* * *

A les órdes del referée Sr. López del Ateneu de Sant Feliu, i a les cinc i mitja, es formen els equips:

«A. P.» Gallart, Bofill, Fina, Mató, Casagran, Aliu, Ballell, Orfila, Bisbe, Gich, Aldrich.

«Unió» Viella, Bellsolá, López, Ferrer, Roca, Clará, Oliver, Quintilla, Fontás, Gómez, Colóm.

Entre'l públic i principalment entre els sportmans de l'Ateneu, es diu que la presència den Roca realçarà molt el valor del partit.

Sortejats els camps toca sortir a l' «Unió» de cara 'l sol i contra vent. El joc és molt animat, exercin desseguida un domini l' Ateneu que seguí fent-se més constant durant la primera part; anotem un faut den Gómez i segui-

dament dos bones entrades dels defenses de l' «Unió»; un corne fet per en López és tirat sens resulta i un faut de l' Ateneu és tret per en Bellsolá i recollit per en Fontás, que passa a en Gómez i aquest al séu extrem. Entra en Bofill enviant la pilota a l' altra porta; en vista del domini en Bofill passa a centre davanter.

Una arrencada dels esquerres de l' Ateneu acaba shootan l' interior a kik, no tardant a veurers lo profitós que és el joc del nou davanter, marcant el primer goal que li valgué aplaudiments. Centrada la pilota surt l' «Unió» fent els de l' Ateneu el segon goal d' un bonic directe. L' «Unió» sembla que 's reanima, acabant amb un goal fet per en Quintilla. Des d' aquest moment la lluita pert un xic l' interés degut al calor que fa. Se senyala el descans sens que s' hagi alterat el resultat de 2 per 1 a favor de l' Ateneu.

La segona part és més moguda a causa de que 'l vent favoreix a l' «Unió»; se fant arrencades per tots dos bandos, desfetes pels respectius defenses; una pifia d'un de l'«Unió» fa que 's trobi sol davant de la porta en Gich, però gracies a l' oportunitat del mateix la pilota va a cona, que 's tirada sens resultat. Els de l' «Ateneu» que son onze de molt conjunt no 's deixen dominar. Després de molt tanteix en Gómez iogra l' empat. Des d' ara torna lluitar-se amb un coratge que desdiu del temps que som. Un kik tirat per en Roca porta una melée a la porta den Gallart, rematant a fora en Colom; un segon penalty contra l' Ateneu tirat per en Roca, és salvat d' un modo colossal per en Gallart. Se marcan uns quans fauts per cada cantó.

Falta poc per acabar; tots creiem que 'l resultat no 's mudarà, però una corne contra els blancs porta'l goal de la victoria, entrat per l' Oliver. Hi há protestes, més la pilota és colcada 'l centre i al temps d' arrencar, acaba el partit.

Esta obra es propiedad de su autor y nadie podrá sin su permiso reimprimirla ni representarla en España ni en los países en los cuales se hayan celebrado, o se celebren en adelante, tratados internacionales de propiedad literaria.

Los comisionados y representantes de la *Sociedad de Autores Españoles* son los encargados de conceder o negar el permiso de representación y del cobro de los derechos de propiedad.

A. Don Joaquín Font y Fargas le ofrece este Mondólogo cómico (?), rogándole se digne aceptarlo como el más sincero testimonio de gratitud y respeto, que como verá, no son tan pequeños cuando me inducen al extremo de que haga un Disparate para demostrarle el afecto del

Autor

JOSE A. POGGIO

PERSONAJE

Consuelo: solterona de 30 años.

¡Lo que es la vocación!

DISPARATE ESCÉNICO CON RIBETES
DE MONÓLOGO CÓMICO Y EN PROSA

—1915—

Estrenado con éxito en el Teatro Principal de Gerona, en la noche del día 25 de Junio de 1915, por la simpática actriz Srta. Pilar Bol.

“ART I SPORT”

1915